Bás Aodha Rua Uí Dhomhnaill

Eochairfhocail: cartlann, staraithe, uacht, Taoiseach Gaelach, seandálaithe, nimh, comhcheilg

Príomhscileanna: Éisteacht, scríobh, léitheoireacht.

Breathnaigh ar an mír nuachta seo agus freagair na ceisteanna a bhaineann leis:

1.Cén fáth a bhfuil bás Aodha Rua Uí Dhomhnaill ina ábhar conspóide?
2.Ainmnigh rud amháin atá i dtaisce sa chartlann sa chaisleán ina bhfuair Aodh Rua bás?
3.An bhfuair Aodh Rua Ó Domhnaill an deis cabhair mhíleata a lorg ar Rí na Spáinne, Pilib a Trí?
4.Cad a scríobhadh síos díreach sular cailleadh Aodh Rua Ó Domhnaill?
5.Cé dó gur mhian le hAodh Rua go dtabharfaí a theideal mar Thaoiseach tar éis a bháis?
6.Ainmnigh rud amháin eile a bhí á lorg ag Aodh Rua ina uacht?
7.Cérbh é James Blake?
8.Cad ba chúis le bás Aodha Rua dar le Seán Ó Cuirreáin?
9.Ar éirigh le seandálaithe teacht ar chnámha Aodha Rua go dtí seo?
10. An bhfuil spéis agat i stair na hÉireann? Cén fáth?

Gníomhaíocht Smaointeoireachta:

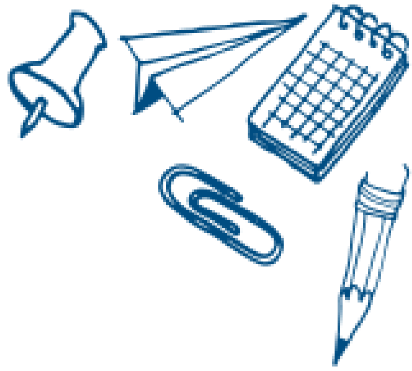

Meaitseáil: aimsigh an abairt ar dheis a bhfuil an chiall chéanna ag baint léi ar chlé.

Cailleadh Aodh Rua Ó Domhnaill sa Spáinn sa bhliain 1602	Ba mhian le hAodh Rua go dtabharfaí an gradam Taoiseach
Ba i nGaeilge a scríobhadh uacht Aodha Rua	Tá teipthe ar sheandálaithe teacht ar thaisí Aodha Rua go dtí seo
Thaistil Aodh Rua chun na Spáinne nuair a chlis ar na Gaeil ag Cath	Ag tráth bhás Aodha Rua ba é Pilib a III a bhí ina rí sa Spáinn
Theastaigh ó Aodh Rua cabhair mhíleata a fháil ó Rí na Spáinne	Gaeilge teanga scríofa uacht Aodha Rua
Bhain conspóid le bás Aodha Rua	Tá tuairim choitianta ann gur i Valladolid atá an Domhnallach
ceapann staraithe áirithe gur nimh ba chúis le bás Aodha Rua	Fuair Aodh Rua Ó Domhnaill bás sa Spáinn sa bhliain 1602
Ceaptar go forleathan gur cuireadh Aodh Rua Ó Domhnaill i	Tá éag Aodha Rua ina údar conspóide i measc staraithe le
Theastaigh ó Aodh Rua go mbronnfaí an teideal Taoiseach	Sa tóir ar chúnamh mileata ó rí na tíre a bhí Aodh Rua nuair a shroich
Ba é Pilib a Trí a bhí ina rí ar an Spáinn nuair a cailleadh Aodh Rua	Tá dream amháin staraithe den tuairim gur nimhiú ba chúis le
Níl éirithe ag seandálaithe teacht ar chnámha an Taoisigh Ghaelaigh	Chuaigh Aodh Rua go dtí an Spáinn nuair a chaill na Gaeil Cath

Gníomhaíocht Scríbhneoireachta

Samhlaigh gur tusa Seán Mac an tSíthigh, an tuairisceoir. Tá tú sa Spáinn agus tá an mhír nuachta seolta go TG4 agat. Scríobh cuntas ar an gcaoi ar chuir tú an mhír nuachta sin le chéile. Cabhróidh an foclóir seo a leanas leat.

obair thaitneamhach	chuaigh mé i dteagmháil le
chuir mé …... faoi agallamh	cartlann an chaisleáin
d'fhiosraigh mé	rinne mé a lán taighde ar an idirlíon
tá an-spéis agam i	an cheamaradóireacht
bhain mé sárthaitneamh as….	an ghrian ag scoilteadh na gcloch
thóg sé seachtain orm ….	táim an-bhródúil as an mír nuachta áirithe seo

Freagraí

1.Mar ceapann staraithe áirithe gur nimh ba chúis lena bhás
2.Uacht Aodha Rua agus sonraí an fhiosrúcháin a rinne údaráis na Spáinne faoina bhás conspóideach
3.Ní bhfuair, cailleadh é sular bhain sé cuairt an rí amach
4.A uacht
5.A dheartháir Ruaidhrí Ó Domhnaill
6.Go dtabharfaí aire do na daoine a bhí ina chuideachta, go ndéanfaí easpag don sagart a bhí ina chuideachta, go nglanfaí a chuid fiacha
7.Ceannaí cam ón nGaillimh, seans go raibh sé i gcomhcheilg leis na Sasanaigh agus gur thug sé nimh d'Aodh Rua
8.Bás nádúrtha nó péist ribíneach a bheith ina bholg aige.
9.Níor éirigh